

Reixes Vell (tines de Reixes)

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Antic terme del castell de Castelladral, parròquia de Sant Miquel de Castelladral.
Emplaçament	De Castelladral camí direcció SE cap a cal Mestre i Filaborres. Aquí seguir camí direcció sud uns 600 m.
Alçada:	535
Coordenades:	
Latitud:	41.88903
Longitud:	1.7866
UTM Est (X):	399334
UTM Nord (Y):	4638167

Classificació

Número de fitxa	08141 - 306
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Construcció de les tines parcialment conservada. Restes del celler força arrasades.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08140A009000180000IJ
Fitxes associades:	
Reixes (est)	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 04/06/2021 - 10:55

Descripció

Conjunt de tines més unes restes constructives amb encaixos a la roca força estranyes que corresponen a la casa anomenada Reixes Vell, que podria ser la predecessora de l'actual casa de Reixes, situada uns 90 m al sud-est. Gràcies a la descripció que n'ofereix Isidre Soler sabem que les restes constructives actualment visibles corresponen al celler d'aquesta casa. D'aquest celler només en resten escassos vestigis d'estructures que aprofitaven un espai entre dues roques per configurar una estança rectangular. A una banda hi ha una paret de roca estreta i, a l'altra, una petita cinglera més alta. L'estança estava coberta amb una volta de la qual en un angle s'insinua l'arrencada de l'arc i, al llarg de la paret de la roca, queda marcada per una regata longitudinal. També la pedra de l'altra banda conserva un encaix per a l'arrencada de la volta. Entorn d'aquesta cambra no s'hi observen enderrocs.

El fet curiós i estrany és que a la paret de la cinglera hi trobem un seguit d'encaixos de forma quadrada que es distribueixen en diferents nivells d'alineacions, però sense que responguin a una pauta identificable que ens permeti deduir-ne la funcionalitat. Tan sols podem dir que aquests encaixos són anteriors a la construcció del celler, ja que quedarien pràcticament tapats rere la volta, i que semblen fets per encaixar-hi bigues, les quals devien sostenir algun tipus d'estructura.

Pel que fa a les tines, n'hi ha dues i estan lleugerament separades entre si, a la part alta del mateix cingle, una mica més avall. Són tines parcialment excavades a la roca, sense cairons, i queden aixoplugades per sengles construccions de planta quadrada. A la part exterior del cingle hi ha les dues boixes i, entremig, uns grans encaixos a la roca que servien per fixar-hi la premsa. Es tracta d'una premsa de cargol però d'un model arcaic, sense la gàbia circular de les premses modernes. Els encaixos a diferents nivells permetien anar fent pressió mitjançant unes travesseres que es col·locaven a una alçada cada vegada més baixa. A la part de damunt de la roca hi ha encara un altre encaix.

Al costat esquerra hi ha una inscripció a la roca on es pot llegir "SIDRU 1792".

Observacions:

Informació facilitada per Jaume Obradors en base a tradició oral i escrits d'Isidre Soler, àlies el Filaborres.

Els germans Ramon i Jaume Corominas han estudiat i dibuixat el conjunt de les tines i premsa amb posterioritat a la publicació del seu llibre "Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Antics testimonis de com es feia el vi a l'edat mitjana", editat per l'Àmbit de Recerques del Berguedà el 2017.

Història

Separats per una distància d'uns 90 m hi l'indret amb restes constructives que corresponen a la casa coneguda com a Reixes Vell i la casa actual de Reixes. El primer podria correspondre a la primitiva casa de Reixes, o tal vegada a una casa més petita. La segona és la masia pròpiament. Pel que fa a Reixes Vell, és difícil aventurar-ne una datació a partir de les escasses restes conservades. Una inscripció a la roca ens informa que, almenys les tines, ja existien el 1792, però probablement el lloc era ocupat de molt més antic. Isidre Soler, àlies el Filaborres, recordava haver vist la casa encara habitada. També havia vist el celler encara amb la volta. Segons ell, es va esfondrar quan encara hi havia bótes de fusta a dins, les quals, per tant, van quedar enterrades al subsòl.

Pel que fa a la masia de Reixes, tampoc en coneixem notícies documentals antigues. Es devia construir al segle XVIII. En l'inventari del patrimoni de Navàs fet el 1994 la casa es trobava més sencera i es diu que hi havia llindes amb inscripcions de l'any 1700, de les quals avui no en queda rastre. La casa, però, és obra substancialment del segle XIX, quan s'hi va fer una important reforma. En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com "Can Reixas". Hi consta que és una "masia (casa de labor)", que estava situada a 2 km del nucli de l'Ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici habitat constantment de dos pisos.

Ja entrat el segle XX, el propietari residia a Sallent, i fins la dècada de 1960 Reixes va estar habitada per masovers. L'any 1994 la masia i la pallissa es trobava encara en bon estat; posteriorment va iniciar un procés de degradació i ruïna.

Bibliografia

ESTRUCH, Maria. "El misteri de Reixes", *Arrels* (blog d'interent).

PIÑERO, J. (1994). *Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs*. Ajuntament de Navàs. Fitxa RU. 17.

Enllaços d'interès:

[Blog de Maria Estruch "Arrels"](#)

